

Vi forblev der til henved kl. 7 aften, da vi blev transportert over til Cherbourg, hvor konsulen tok sig av os for resten.

(sign.) N. Birkrem,
1ste styrmand.

Styrmanden henholder sig til journal-optegnelsen og meddeler paa forespørsel, at det sidste han saa av «Carla» var en voldsom granat om babord. Ti minutter efterpaa var intet at se av «Carla». Der blev skudt mindst 25 skud paa skibet og mot livbaatene. Styrmanden saa en undervandsbaat antagelig likesaa stor som «Carla» ca. 4—5 favner under vandflaten $\frac{1}{2}$ kabellængde borte paa styrbord laa-ring.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 1ste vidne, Richard Kolfold, 27 aar gammel, hjemmehørende i Rønne (Danmark), stuert ombord i «Carla» og meddelte, at han ingen undervandsbaat saa. Der faldt ca. 20—25 granatskud. Vidnet følte mens han laa i vandet at nogen klamret sig til ham, og antar at det har været kapteinen; han var meget medtat da han kom op fra vandet i styrmandens livbaat. Han laa i bunden av denne og saa da intet mere til «Carla», ei heller til kapteinen.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 2det vidne Karl Andersen, 35 aar gammel, hjemmehørende i Kristiania, matros ombord i «Carla» og meddeler, at han saa tydelig en undervandsbaat en mil eller to paa babord side av «Carla» straks under vandkorpen. Desuten saa han paa styrbord side av «Carla» skyggen av en undervandsbaat og periskopet like ved fartøiet. Straks efter begyndte skytningen fra to sider.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 3dje vidne Thorvald Tobiasen, 38 aar gammel, hjemmehørende i Kristiansund, matros ombord i «Carla» og meddeler, at han saa roken av en undervandsbaat paa styrbord side en 2—3 skibslængder fra «Carla». Vidnet, som var i styrmandens baat, saa «Carla» krænge

over til babord side; han saa intet til kapteinen efterat han var kommet i livbaaten.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne edfæstedes.

Forretningen avsluttet.

(sign.) Oscar Olsen. (sign.) J. Bjørkstedt,
S/S «Solveig Skogland».

(sign.) Arne Hammer,
konsul.

D/S «Reidar» (M. B. N. G.) av Drammen.

Reg.ton br.: 3574, last: hvetemel, ødelagt 17de mars 1918 paa reise fra New York til Gibraltar. Omkommet: 4 mand.

Aar 1918, den 2den april, avholdtes efter berømmelse sjøforklaring paa generalkonsulatet i London i anledning av at D/S «Reidar» blev abandonnert den 17de f. m. efter at være blit beskudt av undervandsbaater.

Forretningen administrertes av vicekonsul Hjalmar Ohlsen og som bisittere fungerte flv. kaptein H. Stranger Sand og skibsfører Frantz Matzow, der skal overta førerposten paa D/S «Dagmar» av Trondhjem.

Da kaptein Knudsen paa D/S «Reidar» var omkommet, fremstod i hans sted skibets 1ste styrmand Engvard Marinius Engebretsen av Husø pr. Tønsberg, der oplyste, at D/S «Reidar» var hjemmehørende i Drammen, kjendingssignal M. B. N. G., drægtig 3574.24 tons brutto, 2276.26 tons netto, bygget av staal i Sunderland i 1903, klasse 1 A 1 i Norsk Veritas, værdi og assurance ubekjendt.

Fartøiet, som tilhørte A/S Dampsk. «Reidar», bestyrende reder Finn Friis, Drammen, og som hadde en besætning av 32 mand med kapteinen, blev abandonnert den 17de f. m. klokken 5.55 efterm. paa 37° 41' N. Br. og 15° 54' L. V. efter at være blit beskudt av to undervandsbaater. Skibet var paa reise fra New York til Gibraltar for ordre med 5114 tons hvetemel (værdi og assurance ubekjendt). Kapteinen, Kristen Knudsen, bosat paa Nord-

strand, født paa Nøtterø 7de september 1872, blev saaret under beskytningen av skibet og døde den 23de mars. Besætningen, der var gaat i to livbaater med undtagelse av 3 mand, der var blit igjen ombord, og hvis skjæbne var ukjendt, blev den 22de mars optat av engelsk D/S «Weimar» og landsat i Falmouth 26de mars.

Da skibets papirer og journaler var gaat tapt, fremla dep. en skriftlig fremstilling av begivenheten. Denne var saalydende:

Beretning om reisen fra New York til Gibraltar for D/S «Reidar» av Drammen.

Lørdag den 2den mars 1918 klokken 1 efterm. avgik med lods ombord. Lasten bestod av ca. 5114 tons hvetemel. Dypgaaende var forut 19' 7", agter 23' 3". Skibet var i god sjødygtig stand. Baatmanøvre var avholdt før skibets avgang samt blev flere baatmønstringer avholdt paa reisen.

Klokken 4.10 efterm. kvittertes lods en ved Scotland fyrskib og reisen fortsattes med vekslende vind og veir, intet særlig at bemerke til søndag den 17de mars klokken 5.55 efterm., da man paa N. br. 37° 41' V. længde 15° 54' uten varsel blev beskudt av sandsynligvis 2 undervandsbaater.

Maskinen blev øieblikkelig stoppet og mandskapet beordret til at gaa i baatene, hvilket blev gjort under stadig skytning fra undervandsbaatene.

Flere skud traf paa forskjellige steder av skibet, deriblandt et i salonen, hvorfor det var umulig at faa reddet skibets papirer.

Under nedfiringen blev b.b. livbaat beskadiget ovenbords. Føreren samt to mand blev optat under skibets agterende av styrbords motorlivbaat, men viste det sig senere, at føreren var haardt saaret i ryggen.

Da der stadig blev skudt paa skibet, blev man nødsaget til at ro bort fra dette, men blev skytningen da rettet mot livbaatene og fulgte nu disse efter som man rodde bort indtil mørket antagelig skjulte dem.

Det viste sig imidlertid, da begge baater kom sammen, at der manglet 3 mand, nemlig 2den maskinist Thomas Olsen, fyrbøter Karl Flodin og fyrbøter Anton Cherichovsky, hvorvidt disse er truffet av granater utskudt av undervandsbaatene, efter at de muligens har gaat i den 3dje livbaat, som hang klar til at fires paa vandet, eller ogsaa blit tat ombord i undervandsbaaten, kan ikke siges med sikkerhet, der hørtos to skud efter en stunds forløp, men da var intet synlig paa grund av mørket.

Antagelig er skibet senere blit sænket ved granatild eller bomber.

Veiret var litt disig, løi bris av VNV med endel dønning, og man begyndte nu at seile østover, begge baater ifølge fastgjort til hinanden, og efter vekslende vind og veir med temmelig kolde nætter, blev man optat den 22de mars klokken 5 efterm. av D/S «Weimar» av Leith efter at ha været fire døgn og 23 timer i baatene.

Føreren viste godt mot de første fire dage i baaten, men klaget han over at smerterne tiltok. Hans saar blev pleiet 1 og 2 ganger daglig av 1ste styrmand og stuerten, men den sidste tid i livbaaten og efter at være bragt ombord i «Weimar», var han uten bevissthet, og den anden dag efter man blev optat, døde han klokken 3.20 efterm. den 23de mars.

Den 26de mars blev mandskapet landsat i Falmouth, hvor førerens lik ogsaa blev bragt iland og begravet den 27de mars.

London den 2den april 1918.

(sign.) E. M. Engebretsen,
1ste styrmand.

Dep. henholdt sig til denne beretning og forklarte videre, at han var vakthavende officer, da skibet den 17de mars klokken 5.55 efterm. blev beskudt av antagelig to undervandsbaater. Det første skud kom fra bakbord side. Skibet blev da svinget over med agterenden mot ubaaten, hvis taarn dep. hadde set ca. 2' væk. Men der kom atter et skud fra bakbord

side, idet skibet var blit dreiet over med agterenden mot den første ubaat. Vidnet saa ilden fra dette andet skud, men intet til vedkommende ubaat. Efter det første skud blev alle mand beordret til baatene. Styrbords baat kom først paa vandet. Den blev slakket agterut. I bakbords baat, hvori dep. kom med 11 mand, kuttet man først fanglinerne, og da ubaaten begyndte at skyte paa livbaaten, søkte man at ro væk hurtigst mulig. Ubaatens skud traf heldigvis ikke; retningen var rigtig, men skuddene gik over og faldt i vandet et par skutelængder bakenfor baaten. Dep. var sikker paa at ubaaten skjøt efter livbaaten. Man rodde omtrent i 20 minutter væk fra «Reidar» og i hele denne tid fortsatte ubaaten at skyte efter livbaaten. Da saa ubaaten fik øie paa styrbords livbaat, der hadde ligget fortøiet ved agterenden av «Reidar», holdt den pludselig op med at skyte paa bakbords livbaat og rettet saa sine skud mot styrbords livbaat. Vedkommende ubaater hadde skudt paa «Reidar» mens besætningen gik i baatene og flere skud traf skibet. Da dep. gik fra borde, var kapteinen endnu ikke blit saaret, men da «Reidar» blev truffet av flere skud senere, har formentlig en granatsplint truffet kapteinen. Ingen anden blev saaret. Der blev tre mand igjen, som ikke kom med i styrbords baat, hvor der hadde været god plads. Dep. antok, at disse tre formentlig ikke hadde turdet gaa agterut, hvor styrbords baat laa fortøiet, da skibet var blit truffet av mindst to granater agterut. Dep. var sikker paa, at disse tre sjømænd hadde været i styrbords livbaat. Han selv saa ikke noget til dem senere, men to av dem skal være set etterpaa paa dækket av folk i styrbords baat. De tre savnede sjømænd er 2den maskinist Thomas Olsen av Risør, 30 aar, fyrbøter Carl Flodin, svensk, paamønstrer i New York i februar sidstleden, fyrbøter Anton (Antonio) Cherickovsky, russisk, paamønstrer i New York i februar sidstleden.

Der var efter dep.s mening en mulighet for, at disse tre sjømænd kunde ha reddet sig i den tredje baat, eller muli-

gens, at de var blit tat ombord i en av ubaatene. Da dep. forlot stedet, var det saa mørkt, at han intet kunde se av «Reidar». Han kjendte derfor ikke skibets skjæbne. Formodentlig er skibet blit sænket ved skud eller bomber. Vidnet hørte en stund senere to skud. Man opholdt sig i livbaatene i fire dage og 23 timer til man blev optat av D/S «Weimar» av Leith. Kapteinen, der var saaret i ryggen ovenfor nyrene, var ved bevissthet til den sidste aften, før man blev optat. Han døde den anden dag efter ombordkomsten i «Weimar».

Oplæst og vedtat.

Fremstod derpaa som første vidne Hans Oliver Hansen, 30 aar, av Høvik pr. Kristiania, 1ste maskinist.

Som 2det vidne Thor Johannes Hansen, 30 aar, av Onsø pr. Fredriksstad, tømmermand.

Som 3dje vidne Eivind Stenbuch, 27 aar, av Vallø pr. Tønsberg, matros.

Vidnerne formanedes til at si den fulde sandhet og foreholdtes edens betydning, hvorefter de fratraadte med undtagelse av 1ste vidne, maskinist Hansen, der forklarte, at han hadde frivakt ved anledningen. Han spasserte paa b.b. side av skibet, da en ubaat begyndte at skyte. Efter det første skud blev der git ordre til at gi høire ror, da man ønsket at svinge agterenden mot ubaaten. Men etterpaa kom der skud fra endnu en ubaat, der ogsaa var paa bakbord side av skibet. Vidnet saa blinket av skuddene paa to forskjellige steder, saa han var sikker paa, at der var to ubaater, der skjøt. Alle mand blev beordret til baatene. Vidnet kom i b.b. livbaat, som han hoppet ned i fra tureten. B.b. baat rodde først fra «Reidar». Ubaaten rettet nu sine skud mot denne livbaat, som den skjøt paa i ca. et kvarters tid, men heldigvis uten at ramme nogen. Skuddene gik over hodene paa dem og kulerne faldt ned i vandet ikke langt væk. Da livbaatene ikke befandt sig i skudlinjen mellem ubaaten og «Reidar», kunde der ikke være nogen tvil om, at ubaaten skjøt paa dem. Da styrbord baat

senere viste sig, rettet ubaaten sine skud mot denne baat. «Reidar» blev truffet av flere skud, før besætningen kom fraborde, og en granatsplint har antagelig saaret kapteinen i ryggen. Vidnet var ikke ombord, da kapteinen blev saaret. Vidnet saa ikke noget til de tre sjømænd, der blev igjen ombord. Der hadde været god plads for dem i styrbords baat. Vidnet saa ikke hvorledes det senere gik med «Reidar». Han hørte en stund senere to skud. Vidnet kunde ikke uttale sig om, hvorledes det gik med de tre sjømænd, der blev igjen ombord. Der var en livbaat igjen, som de kunde ha sat paa vandet.

Oplæst og vedtat.

Fremstod derpaa som 2det vidne, tømmersmand Hansen, der oplyste, at han opholdt sig paa bakken, da en ubaat begyndte at skyte paa b.b. side. Vidnet sprang efter en øks for at kutte surringerne paa flaaaten, der laa forut. Imens holdt ubaaten paa med at skyte. Vidnet saa at «Reidar» begyndte at svinge efter det første skud. Vidnet antok, at der var to ubaater, der skjøt paa skibet, en der opholdt sig langt agterut og en, der laa tvers av «Reidar» paa b.b. side. Han var mest optat av at se efter den ubaat, der laa langt agterut, da denne skjøt efter den livbaat, hvori vidnet befandt sig. Kapteinen klaget over, at han hadde faat et slag i ryggen, da han kom ombord i styrbords baat. Da denne baat satte fra skibssiden, blev der ikke holdt nogen tælling. Først senere, da man traf b.b. baat, blev dette gjort, og man savnet da de tre sjømænd. Man saa ikke noget til disse, da man rodde væk fra skibssiden. Ubaaten fortsatte med at skyte paa styrbords baat, mens man rodde i ca. 5 minutter, men ubaaten hadde ogsaa skudt paa dem, mens de laa for-tøiet agterut. Vidnet saa, da man var kommet et stykke væk, en mand staaende ved rækverket; hvem dette var kunde han ikke se. Der var en baat igjen, som de tre mand kunde ha reddet sig i. Da vidnet forlot stedet, var det mørkt, saa han ikke kunde se, hvorledes det gik med «Reidar».

Vidnet hørte senere to skud, der kom for sig selv.

Oplæst og vedtat.

Fremstod derpaa som 3dje vidne matros Stenbuch, der forklarte, at han stod tilrors, da ubaaten begyndte at skyte. Han fik ordre til at gi høire ror. Senere fik alle mand ordre til at gaa i livbaatene. Vidnet oplyste, at han blev saaret i ryggen, men han var nu næsten bra igjen. Vidnet kom i styrbords baat sammen med kapteinen. Straks vidnet var kommet op i baaten, begyndte man at ro væk fra skibssiden. Vidnet sat nede i bunden av baaten, saa han ikke la saa nøie merke til, hvad der passerte. Han hørte flere skud bli avfyrt, men om ubaaten skjøt paa livbaaten, hvori vidnet var, kunde han ikke uttale sig om. «Reidar» blev rammet av flere skud, før man kom fraborde. Det var mørkt da man forlot stedet, saa vidnet kunde ikke se, hvorledes det gik med skibet. Da styrbords baat rodde væk fra skibssiden, saa man intet til de tre savnede sjømænd. Først da man kom sammen med bakbords baat, blev der holdt tælling, og man savnet da de tre omhandlede sjømænd.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne fremstod atter og styrmandens beretning oplæstes for dem. De hadde ingen bemerkning at gjøre til indholdet herav. Vidnerne, hvorav ingen hadde paa-hørt hinandens forklaringer, blev derefter edfæstet.

Bisitterne finder intet at anmerke.

Sjøforklaringen avsluttet.

(sign.) Hjalmar Ohlsen.

(sign.) H. Stranger Sand.

(sign.) Frantz Matzow.